

זכויות יוצרים (Intellectual Property)

י"א שיש ליוצר בעלות ממונות על יצירתו

◀ שו"ת שואל ומשיב קמא ח"א סי' מ"ד (2)

ויש חולקים דרך מדין דינא דמלכותא

◀ שו"ת בית יצחק יו"ד ח"ב סי' ע"ה אות ד' ואות ה' (3)

אם יש גזל בגנב חידושי תורה וכתב כן בשם עצמו (optional)

◀ שו"ת מנחת חיים ח"ב סי' מ"ט (4 – 5)

◀ שו"ת מהר"ם שי"ק יו"ד סי' קנ"ו (6)

ויש אוסרין מדין השגת גבול (optional)

◀ שו"ת חת"ם סופר חו"מ סי' ע"ט (ד"ה מזה) (7 – 8)

◀ שו"ת אגרות משה או"ח ד' סי' מ' אות י"ט (8 - 9)

דעת גדולי פוסקים מספר עמק המשפט

◀ דעת ר' אלישיב שליט"א וז"ל: אודות העתקות קלוטות תוכנות תקליטורים וכדומה וכו' במקום שהבעלים מקפידים אסור להעתיק בשום אופן קלטות וכדומה אפי' העתקה אחת לצורך פרטי ואישי אסורה, עכ"ל.

◀ וז"ל הגר"ש וואזנר שליט"א (בהסכמתו לספק עמק המשפט), ולענין עצם ההלכה וודאי דעת תורה נוטה דאיכא איסור גזל וכו' במה שחבירו המציא לגמרי מחדש הן בספר הלכה וכיוצא בזה והן בשער דברים וכן הוא בדינא דמלכותא בכל מקום בעולם, עכ"ל.

[illegible]

וזמן חוצבנל ללח מעוסם שאין לו כח לחקור עולמיה זיל דעבולו ארם רמא
לבוז שנה ידיפכו עילמיה גלתי רשותו או ציב רק שאדרכא סמחצר צעמור
דחם טידיפיקו קפריו אחר טרחה לעבור קפריו ועצקס טיפולו דרציו טיפ
הכל לכל אם באמה מחצר קפר הבלדך כעין קפר פים שרבו האקרים משבי
קסחא מולוקם מהרצא קפרים והמוריס לריכים לו כי אחרו כיצ וטיילי בקלורו פטימח
שים כח צידו ותיס שמהחצר ללח כחצ חיקור אנה חף אה לא סי' כחוצ חיקור סי'
חיקור להטיב גבולו לכל באמה צמדינה רוקיא חיקור ומרס וקונס חיקור
להזכיר ולא יסעע על פי' כי מלד המעטלה אין כח צידס לבוזר חף לבקס
והיטיב לא נאצר קרס חיקור וגם צמדינה'יו יס חק בצמדפסס מכלי לסדשים
מלד חוקין המעטלה ומה כח ציד יפה כיא יעשו דרך בקסה וחף אם נמלא
לפעמים גורא ומרס אנה המלכות של חקר סס כמחעלמים ולפעמים
כסמחדיקים מעעמרים ענכס יענקו לכך לא נכחצ בחורס גורס צלי דרך
בקסס וביס' דפוס רשנלקיח כמולא ומקיס'מס גורס וססכמס סלא יסמ חקר ספרס
ומלד סדין דיח חיקור להטיב אבולו וטיפס מעלמס מור ענכס סלא מוכר ספרס
א נתנוון יוסף שאול ב אריה ליבוש הלוי עמוד מס 41הדפסס עיי' תכנת אוצר החכמה

שו"ת בית יצחק יו"ד ב' סי' ע"ה בא"ד אות ד' ואות ה'

עד מעך שמים, ומס סכ' לאס מחדשים איהם מלאכה אינו רשאי
אחר נפשות כמייבנתו צלי רשותו ולא תחא תורה מלכו כמיחה
צמלם שלם, דז"ל דסתורם כאמר מה אי צחנס חף אחס צחנס
ואין סתום קורדס לחתוך צם. וגם צכלי מלאכות אס אין לו רשין
ממלאכות שטייך לו סזכות לעולם לא אדע איקור שאתר לא יעשה
כמחכנתו. ואף דפחסי דצרי קופרים מותר לימול שר כמחכנתו
צמלם קי ריזו ג"כ רק שר צמלם אצל טיקה עצור זכותו מצלי
סורה עי סתיר ואף אס כאמר ממוחר אצל לאקור להדפיס עד
טיסלם עצור זכות עי סול האוקר וסתורם כמחכנת למים למחכנת
צלי מסלועין. ומס סמכיל ראי' מלל"ח ד' זאלקוול סמכפס סס
מלקחו רשין מכן סגאון סמחצר ליחרא דעילתא עסו כן וטרי כל
ספרי סגאון מליקא מדפסו הרצס פעמים ונמכרים צול ולא מדפס
רשין מחרעו ואלו סי מסלורך ליקח רשין סי כמכרים צוקר .
על כן ל"ע צסורלתו צום :

קויד ב שמלקס, יצחק יהודה בן חיים שמואל שמלקה עמוד מס 131 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ה אמן מלך דינא דמלכותא אקור צמדיכנתו להדפיס וכח"ה
שאל אס כאמר צכגון דא דינא דמלכותא דינא
סואיל סקוחר לה"ת. סנס צה' אצדס קי רכ"ע מצואר דמליל ממוסו
סל יס לריך לסחזיר מלך דינא דמלכותא. וצקי סכ"ו מצואר דלריך
לסחזיר עכא דינא דמלכותא דסכי ססיני וכ' סס"ך דמלך סמכסג
חייצ לסחזיר. ולפ"ז יל ס"ה צזה סכצר כסגו סלל להדפיס מיראח
סמלכות חייצ לסחזיק צדינא דמלכותא צסגס סי"ל דדוקא מס ססוא
כד ד"ת לספסיד מעון על ידו סד"ת צסוקף אצל צדצר סדינא
דמלכותא סול לספסיד מניעת סריוח דלל מיקרי סזק ססכר מלך
ד"ת לקיים דינא דמלכותא מס"ע דלצדס לריך לסחזיר. וכס"כ צדין
זס סכצר כסצתי ססגאון מלצוצ כחצ סכן סול עפ"י ד"ת על כן
לריך לסחזיק צדינא דמלכותא. ועי חס"ס חס"ע קי מ"ד מצואר
ג"כ דכל ססיא חקנס למצות צמלי אומנים מחויצים לסחזיק צדינא
דמלכותא וכס"כ ססול חקנס למצות סמחצרים. וסנס יפיין
כח"ס צסקדמה לח"ס יו"ד סזקנו סגאון סלדיק לא רלס להדפיס
ומכס"כ לסריוח מעון לימול חיים מן סעולס ח"ו. וכ' סספרי ספסר
כל עי סרולס לססחיקס יצא ויסחיקס אף עי כמסו לדיק כסגצ
ויזי פרנסתו צריוח וצעו"ת כהיום סזה צכי ח"ח עניים מרוריס
וססכר יאלץ לסספרנס מה מ"ע לסלכס לולל דינא דמלכותא
לא סי לריך לימול רשות מספר סמדפס כצר. אף אין כ"ע צמדיכנתו
דיס דינא דמלכותא :

שו"ת מחנה חיים ח"ב סי' מ"ט בא"ד

שאלה אֲזָזוּת הַסּוֹפֵר דוּד הוּא הַקֶּטֶן אֲשֶׁר הַגְדִּיל לַעֲשׂוֹת
לְזוּד צַעֲרָמָה לַגְנוּז תְּשׁוּבוֹת אֲשֶׁר הַשִּׁיג מַגְדּוּלֵי תוֹרָה
וְהַתְלַצֵּשׁ עֲלָמוֹ צַטְלִית שְׁאִינוֹ שְׁלֹ שְׁלַח הַתְּשׁוּבָה שְׁקֶצֶל מַגְדּוּל
אֶחָד צַתוֹרָה שְׁאֵלָה עַל שְׁמוֹ כְּאִילוֹ הוּא הָאִישׁ הַגְדּוּל צַתוֹרָה
כֵּן נִהְגַּ כְּמָה וְכְמָה עַד שֶׁחָפֵץ הַקֶּצֶ"ה לַגְלוֹת הָאִישׁ מִרְמָה
שֶׁנִּתְגַּלָּה קִלּוּנוֹ בְּרָצִים כִּי הוּא עִם הָאֶרֶץ רַק לִמַּד מִלֵּאכֶת
סִתָּם וְעִי שֶׁנִּגְלָה זֶה נִשְׁתַּרְצֵצַ עוֹד כְּמָה עֲרֻעֻרִין עֲלָיו
אֲשֶׁר מוֹרִים קִלָּת שֶׁדֶר צִין הַגּוֹיִם וְיוֹשֵׁב שֶׁם צַחֲדֵר הַגּוֹי
וְכּוֹתֵצַ סִתָּם וְאֲשֶׁר יִצְאֵר אִי"ה מִכּוֹ לַפֶּסֶל הַסּוֹפֵר וְגַם
הַסִּתָּ וְתַפִּילִין וּמַזְזוֹת שֶׁכֶּתֵב זֶה הַשְּׁנִים אֲשֶׁר נֹדַע שֶׁהִיָּה
גִּנֵּז חֲדוּשֵׁי דְאֻרִייתָא עִם סְפִיקוֹת הַדִּינִים כִּי זֶה הַמִּצְוָה
מִן יִרְאִי ד' אִם הוּא עִפְיֵי הַדִּין עֲכָתָ"ד.

תשובה הַגֵּם שֶׁהִדְבֵּר פְּשׁוּעַ צַעֲיֵי כִּי לֹא אִדַּע אֵיךְ וְצַמָּה
לְזַכּוֹתוֹ עַל הַנִּצְלָה הַגְדּוּלָה עִם לִירָף קִלּוֹת רֹאשׁ
אֲשֶׁר נִגְלָה מִמֶּנּוּ חִלּוּלָה לִי לְשִׁים יָד לִפְנֵי מִלְּהַזְהִיר אוֹתוֹ לְאִמּוֹר
חִי לְשִׁלּוֹחַ יָד צַכְתָּבִי קוֹדֵשׁ לַגְנוּז אוֹתָם וְד' יִהְיֶה עֲמָדִי
וְיִשְׁמְרֵנִי שֶׁלֹא אֶכְשֵׁל צַדְבָּר הַלֵּכָה צַעֲזָה"י.

הנה לְכַתּוּרָה הַחֲטָא גְדוֹל עַד מֵאֵד דַּעֲבָר עַל לֹא צַתוֹרָה
לֹא תַסִּיג גְּבוּל רַעַךְ סְפָרִי פ' שׁוֹפְטִים וְז"ל מִנִּין לְמַחֲלִיף
דְּבָרֵי ר"א צַדְבָּרֵי ר' יִהוֹשֻׁעַ וְדְבָרֵי ר"י צַדְבָּרֵי ר"א לֹמֵר עַל
הַטְּהוֹר עֲמָא וְעַל הַגִּימָא טְהוֹר שֶׁהוּא עוֹבֵר צִלָּת ת"ל לֹא
תַסִּיג גְּבוּל רַעַךְ עַכ"ל הִרִי שֶׁאִפִּי שֶׁלֹא גִנֵּז לַעֲלָמוֹ רַק הַחֲלִיף
דְּבָרֵי ר"א צַדְבָּרֵי ר"י עוֹבֵר צִלָּא לֹא תַסִּיג גְּבוּל רַעַךְ ק"י
אִם הַתְלַצֵּשׁ צַטְלִית שְׁאִינוֹ שְׁלֹ גִנֵּז חֲדוּשֵׁי דִינִים וּפְסָקִי
הַתּוֹרָה לַעֲלָמוֹ שֶׁעֲבָר עַל לֹא דִלָּא תַסִּיג גְּבוּל רַעַךְ.

אמנם יֵשׁ לְחַלֵּק דְּסְפָרִי לֹא לְחַנֵּס נִקֵּט דְּבָרֵי ר"א וְדְבָרֵי ר"י
רַק יַעֲן דְּקִיּוּ"ל ר' אֲלִיעֶזֶר שְׁמוֹתֵי וְאִין הַלֵּכָה כְּר"א
אֲלֹא כְּר' יִהוֹשֻׁעַ א"כ הַמַּחֲלִיף דְּבָרֵי ר' יִהוֹשֻׁעַ עִם דְּבָרֵי ר"א
הַסִּיג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר גְּבָלוּ רֵאשׁוֹנִים ע"כ שֶׁמַּחֲלִיף הַדְּבָרִים
שֶׁאֻמֵּר צֶשׁ ר"י מֵה שֶׁאֻמֵּר ר"א א"כ יִהְיֶה נִפְסָק הַלֵּכָה כְּר"א
וּמַסִּיג צֶזֶה גְּבוּלֵי רֵאשׁוֹנִים לְהִיּוֹת הַלֵּכָה כְּר' יִהוֹשֻׁעַ וְא"כ יִהְיֶה
הַדִּין עַל עֲמָא טְהוֹר וְעַל טְהוֹר עֲמָא אֲבָל אִם לֹא יִצְא נ"מ
צִדִּין אִם רֵאשׁוֹן אֻמֵּר הַדִּין אוֹ שֶׁמֶעוֹן אֻמֵּר הַדִּין הֲלֹא יִקְוֶל
הָאֻמֵּת מִפִּי כָל אִז לֹא מִיִּצְעִי אִם הַחֲלִיף שֶׁם צֶשׁ דִּלָּא עֲבָר
עַל לֹא אֲלֹא אִפִּי הַתְלַצֵּשׁ צוֹ צַעֲלָמוֹ ג"כ אִינוֹ עוֹבֵר עַל לֹא
דְּמֵאֵי גְבוּל הַסִּיג אֶת הַעוֹצַ יִקְוֶל וְהַקֶּצֶ"ה יִשְׁלַם שֶׁכֶּר עוֹצַ
לְצַעֲלָיו וְדוּק.

אה"ע, חו"מ ב' סופר, חיים בן מרדכי אפרים פישל עמוד מס' 328 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

המשך שו"ת מחנה חיים

ורא"י ברורה מדברי ספרי עלמו דאל"כ ה"ל לספרי לקלר
 אם אמר דברי ר' יהושע בשם ר"א או דברי ר"א בשם
 ר"י א"כ הסיג גבול עולם אלא פשיטא דווקא אם נ"מ במה
 שהחליף את בעל המאמר שנפסק עמא או טבור כדברי ר"י
 ובאמת ה"ל ר"י אומר על עמא טבור ועל טבור עמא א"כ
 הסיג גבול עולם בהלכה אבל אם אמר על דבר טבור שאמר
 ר"א ולא חלק עליו ר"י או על דבר עמא שאמר ר"א ולא
 חלק ר"י ואומר בשם ר"י או היפוך לא עובר על תסיג גבול
 רעך ודוק.

ולדעתי אם אחד מתלבש בתורת חבירו ולא אמר בשם
 אומרו הוא גנב הגם שזה נהנה וזה לא חסר אע"פ
 יש רשות ליקח דבר של חבירו שלא מדעתו ולהנות בו חוץ
 אם הוא דבר שאין בעל הבית מקפיד בו ומי הוא זה ואיזהו
 אשר יחפץ שלא להקפיד שהוא יעמוד בלמעלה מן השמש
 ומי שלא עמל בה יתענג בו וכיון שיש הקפדה בו גזל הוא
 ועיין ח"מ סי' שס"ג.

ורא"י ברורה לזה דשייך בחכמה גזילה דהא בסנהדרין
 דף נ"ט אמרו דגוי שלמד תורה חייב מיתה ופריך
 ולחשוב בהאי ז' מלות ומשני דהטעם משום דכתיב משה
 מאורסה קהלת יעקב מורשה לנו ולא להם וזהו בכלל גזל
 יעו"ש והגם דלא חסר לנו מאומה אם הגוי ילמד תורה
 שלנו אעפ"כ כיון שחמדה גנוזה נותן לנו מן השמים לירושה
 כל השולח בה יד ולוקחה להנות ממנה הוה גזלן וה"ל בכל
 איש השולח יד בחכמת תורת חבירו אשר זכה בחלקו מן
 השמים הוא גזלן גמור כי זה הוא תורת האיש אשר נפל
 בגורלו ועיין נדרים דף ל"ח ע"א דמשה נהג עין טובה בישראל
 בפלפול התורה עי"ש בר"ן ודוק.

אה"ע, חו"מ ב סופר, חיים בן מרדכי אפרים פישל עמוד מס 329 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ת מהר"ם שי"ק יו"ד סי' קנ"ו

ראיתי עוד בספרו בסיומן מ"ט שנשא ונתן כהר"ג ר"י בדין א' שנגב תורה שחידש ת"ח אחד והוא כ' זה בשם פלמו ופלסל א' פסול משום זה להיות סותר או כיוצא בזה ומעלתו כ"י הביא דברי הספרי בפרשת שופטים על פסוק לא חסין גבול רפך דקא' ג"כ על האומר דברי ר"א בשם דברי ר"י ודברי ר"י בשם ר"א לומר על מי שאומר סהור סמא וכן להיפוך ומעלתו כ"י האריך בזה דאכיל דווקא בכ"ג איכא משום לא חסין ותמכני על שלא הביא מימרא דגמרא יבמות דף ל' וירושלמי דשקלים סופ"כ דמיימי פונדל דר"י כפס על ר"א שלא אמר שמפתחא בשמו ור"י בר אידא פייסו שממיל' נשמע ופריך בגמ' מאי כולי האי ומאי נפ"מ דר"י בזה ומשני משום מ"ד לצורכא באלוהי פולמיס פ"יג ואי ימא ד"ש בזה משום גזל או משום לא חסין גבול איכ' ר"י דלא ידע פיוס דר"י בר אידא דממיל' יודעין זה איכ' שפיר כפס אי ימא ד"ש לחוש משום גזל או משום לא חסין :

ובא"ח סי' תקפ"ו ספ"י י"ב קי"ל דגזול שופר ותקע ילא וכן קי"ל בענינה סי' תרל"א משום דאין בקול משום גזל וכירושלמי ר"פ לולב הגזול יש ב' מ"ד חד אמר כתיב יום תרופה יהי' ל"ם מ"מ וחי' וכו' וכן כ' הסריז ומזה נראה דפלגנו בזה ולפי' לפי מאי דקי"ל דאין גזל בהול-דהו דבר שאיכ' ממנו כשם דאמר"י קול ומראה וריח אין בו משום מפילה איכ' כ"ש בזה שאומר חידית שתיח' אחר חידש וכו' אומר אותם בשם פלמו דלא חשיב גזל ובתוס' ר"פ חזיה נשך ס"ל דאפילו בקרקע אינו פוטר משום לא חסין וכת"ל בקשה מספרי ולפי פ"ד י"ל דספרי מקשה משום כיון דמסיג גבול ולוקח פירות ובשעת לקיטתו נעשה גזלן כדאמרין גבי אוונכרי ר"ש לולב הגזול ולעולם בדבר שנשאר ברשות בעלים לא נקרא גזל אלא אפילו לדעת מליצ' וסייעתו מ"מ בדבר שאיכ' ממנו נראה דלא חשיב גזל ומאן דס"ל דסמך דין דף ר"ס דהביא מעלתו דכ"ג הלומד תורה ח"י משום גזל אי ימא דלשון גזל דווקא אפשר דס"ל כאידך מ"ד בירושלמי ה"ל :

אמנם הנוכח חידית דהיינו שאומר משמו מאי דחידש ת"ח אחר זה אסור משום מדבר שקר תרחק או משום גניבת דעת אסור כמו כל מרמה שמרמה לאדם אחר וכעין הלאה כמו ש"כ ברמזים בפ"ג מה' ריעות ופ"א מהלכות מכירה וחז"מ סי' רכ"ח כ"ל ובירושלמי שם משמע דמי שאומר דבר בשם מי שלא אמרו אינו אלא שפ"י גורם קשות בדין שאלה בר סמכא ואי אינו בר סמכא כדאמר גבי רב שעת דה"י גברא פסיחא ולא ה"י בקי בבעל השמועה והיינו כפ"י ספרי ה"ל וכו' ודאי האמת אהוב אלל הש"י ככל הפס"י כ"ש בפני תורה אבל שיהא בזה משום לא חסין גבול אינו מוכרח כמש"ל כן נראה לפי פ"ד ואסיים בדרכה וכו' :

יו"ד, חו"מ שיק, משה בן יוסף עמוד מס 99הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ת חת"ם סופר (ח"מ סי' ע"ט ד"ה מזה נ"ל מכל בא"ד)

כדי הא' גויי מחריע' על הפרגמנטי' ואיך יכח לזלזל המוקח. והנה
הנהיגו רבותינו הקדושים אשר משיהם לנו חיים ועיניהם לנו שמים
לגורר מרמא ושומחו' על מדפיס' קפריס' שלא ישיגו גבול מדפיס' הראשונים
על זמן מה וזדקתי בקפריס' ומלחתי הסכמה קרוב לנאחית שנים ונחל'
שכתחיל זה אחר שהדפיס מהר"ם פאדוה קפריס' רמז"ם שלו והשיג ככרי
אחד גבולו וגזר רמ"א גזירתו כנצחית בחשבון' ומכאן ואילך החלו לגדור
בפני סורלי פרץ ורגולי לכתוב בהקבונה שלא יהי' שלומי הלוה ניזוקין
ואין הכונה שלומי מלוה כנצח"ס קי' תכ"ז כמו שהשיג לי גאון א' ההם
אין ניזוקין הצטומה היא מהקצ"ה שלא יזקקו רמ"א אפי' אחר צמצול שימי'
כני ה"ז לדיק גמור אלא שלכך שימי' צטומה מלוה אצל חס"כ לא ואחרתי
צמידושי שזה מוצא צקרא ופניה צקרא והלכת לאהלך ודרש' שחמלא
אהלך אך צחנאי ופניה צקרא מיד ולא יעכב יוחר ומחשבת זמן עלייתו
לרגל ולינה ומיד יסבה ולא הוצטו שימלא אהלו צטומה אצל מזה שמועכב
יוחר חס"כ אין כאן הצטומה שימלא אהלו צטומה חס"כ מועכב למלוה
אחרת להקריב עוד קרצו או כמ"ס חוס' צ"צ כ"א ע"א ד"ה כי מליין
וכו' ואז נחמיל צטומה שלא יזקק מלוה מלוה אצל צטומה הראשון אינו
נמשך אלא על צקרא וכ"ז החס אצל הכא לשון מושאל צעלומה הוא דעל
כ"ס מדפיס' קפריס' ותגריהם ותגרי חגריהם שלומי מלוה הם אעפ"י
שכל כוונתם להנחת צלומם ואחז"ל ד"ס מוקם שנהגו שעל העוסקי'
המה שלא לשם שמים ההפלתו אנשי כה"ג שלא יתעשרו שאם יתעשרו
לא יתעסקו ש"מ שלריכ' להם אע"פ שעוסקי' שלא לשמה וכל הרוכלים
עוסקי' שלא לשמה אפי' ר' אלכסנדר זליצורי עוסק הרוכלות הוא
להשכר פדנכתו ולא להמליא צטומה' לצטומה ישראל ורמ"א לריכ' לחוש
להם והכא צידדון הכל ידוע שהמדפיס א"א חס לא ידפיס קפריס'
למלוה ולאלפים ואנחנו עם ה' מעטי' צמדינה זו וא"א שימכרו צמדינה
זו וקפריס' ש"ס ופוסקי' ופדנכתיים לא ילכו אלא לשוקדי חורה ומעטי'
הם צמדינה ובין שאלה להדפיס כ"א סך עולם ורצ ע"כ כולי עלמא
כחדא מוחא יחשצ וכולהי שייכי צכרגא דמורא עלמא יח"ס ואם ידפיס
עוד אחר קפריס' זה צמדין זמן קלר אפי' מוחא פרקאות ופיה לא יוחר זה
קפריס' נמלא הפסיד את שלו ומיפתי יקרב אל הדפוס צדלי צקפריס' קטרי'
קידורי' ומחזורים השוים לכך נפש כל מדפיס קני לזה צצני מדינותינו
ראיתי צמחורי קטנים שדפסו צאונשטערדס שנת חל"ה שהכנינו הגאון'
שלא לצור חרס וכ' על הגאון מהר"א צדודא כשגגה ילחא שנתן הסכמה
וחרס על מחזור קטן ואפי' צט"ע קטנים לא נהגו לאסור חס לא שיש
צו דבר מיוחד כמ"ס בהקדמה והסכמה ש"ע קטן של הגאון בית אפרים
אצל שארי קפריס' הלמוד צדלי אחי לאחרשולי ומי ידפיס ויהי' קרוב
להפסד ויחזק מן השכר ולא יהי' קפריס' מלי לעוסקי חורה ע"כ ראוי'
הי' לגדור גדר ואפי' לא יהי' מן הדין ואף עפ"י שלא נמנו עליה חכמי
ישראל צליקוף וצמדין א' מ"מ הוונג שנהגו הכל מוכנה מלוה שנים
ומלחתי צקרא ק' מוקח וממכר לרצו הא' שדפס שנת ש"ק צכ"צ נתנו
הסכמה וחרס על עשר שנים ובא עה"ח כונה גלויים וצחוכס הגאון
מ"מ יהודה קראחאל המושלג הידוע והגאון מ"מ יוסף פאמיגא צעה"מ
ק' פורת יוסף הדפס אלל שיעה הקוצלה על צילה וע"ס בהסכמה הג'
שאנת ארי שהי' זה הוונג שנת ש"ן ונתן הסכמה הכל שנת ש"ק צכ"צ
וצט"ד צלי קמ"ע דפס שנת יו"י הושי"ח לפ"ק הקרי' ונתן חרס הג' מה'
שעפטיל ז"ל ומה' העשיל ז"ל צנתת ח"צ והג' עצדות הגרשוני ובעל צ"ס
ז"ל ע"ס ואין מלוה פה ומלפלק הוה כהכנינו כלס ומדפיס' כלס ניחא
למ' צהאי חקנחא וכבר כ' רמ"א צחשו' קי' כ"צ צהאי ענינא דושיג
גבול דמושלג צחורה יכול לגזור ידיו צכך אפי' אינו תלמידיו וכל משי"ה
גזרו על המדפיס' מושם דרובם אינם ח"מ ומחוייבי' ע"כ לכנס צעול

ה (ח"מ) סופר, משה בן שמואל עמוד מס 80 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

המשך חת"ס הנ"ל

מופלג: תורה גזרי גזיר' חזל על הקורים לא גזרו דרוז קורי ספרים
 ח"ח הם וחלי לא יהי נכעצעים לגלוחים סהמם חע"ג דלח שכיח גדולי
 כ"כ דעדיפי וגלוחי המסכיות ו"ע אחז צקנקי עמם וגזרו על
 הידפסי' וצפרט דלינהו גופיהו ניחא לאו ויש לחמוה על הרע"א
 צהסוצהו אחר שהלריך שודינא גזר חרמו ופוסק מכערתו ע"ע לא גזר
 חלח על צני מדינתו ולכאולם היינו עעמא מוסס שרז יקדוחד צני
 על המדפס ולא על הקורים רק מ"ס ציקוד השלישי חזל שארי היקדו'
 הכל על המדפס ע"כ לא עלר חיל לגזר על הקורים ח"ח שסס סון
 למדינתו ודברי ריב"ש קי' רע"א נמי סס כשנזר על ח"ח שסון לצולו
 ואינס חלמידי כענדל דהסס וא"כ שיש עכ"ס מנהיג ח"ח צמדינס
 אחרת החלק עליו על זס חזל ככא כ"ע וכל גלוחי חרן ניחא לסו
 להטיל גולח על מסיגי גזול:

ה (חוי"ב) סופר, משה בן שמואל עמוד מס 80הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ת אגרות משה או"ח ד' סי' מ' אות י"ט

מי שעשה טייפ מד"ת ואוסר להעתיקו

בדבר אחד ישעשה טייפ מדברי תורה וכותב שאוסר
 לעשות מטייפ שלו עוד טייפס ודאי אסור כי הוא
 ענין שוה כסף ועשה הטייפ להרויח מזה שאחרים
 ישירצו יצטרכו לשלם לו שא"כ ליכא משום מדת סדום,
 וממילא כיון שהוא חפצו אין רשאים ליקח אותו להשתמש
 בו שלא ברשות, ואף כשלא שמעו ממנו שאינו נותן
 רשות אסור להעתיק ממנו בסתמא כל זמן שלא הרשה
 בפירוש, ואדרבה בעל הדברי תורה כיון שאמר זה
 ברבים שכל אחד יכול להעתיק על טייפ אין לו שום
 רשות למנוע מלעשות טייפס, אם לא כשאמר לכל אלו
 שבאו לשימוע שאינו אומר אלא כשיבטיחו לו שלא יעשו
 טייפס מזה מאיזה טעם שאינו רוצה לפרסם דאף שלא
 שייך איסור גזל על זה איכא עכ"פ איסור מלעבור
 על דעתו אף כשיודעין השומעין שאינו רוצה גם בלא
 התנה וכ"ש בהתנה שאסור שהרי הטריחוהו באופן שאמר

ו (או"ח ד, יו"ד ג) פיינשטיין, משה בן דוד עמוד מס 69הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

המשך שו"ת אגרות משה

שאינו רוצה והוי כעשו מלאכה באחד בעל כרחו. ואף שהוא דברי תורה שחייב הרב להשמיע יש הרבה שאינו ראוי לפרסם משום שאין למסור אותם לכו"ע ויש שאין מורין כן וכדאשכחן בגמ' טובא, ולפעמים מחמת שלא ברור להרב אם דבריו נכונים ובדעתו שעוד יעיין בדבר אם הם ראויין, ויש גמי רשות להרב לאסור בשביל זה שלא יעשו טייפס דשמא יראה אח"כ הרב שאין דבריו נכונים ויתבייש, אף שמסתבר דאין לו רשות לאסור על התלמידים דבר כדי שלא ישכחו וכדי שיוכלו לחזור עליהן דהא זהו ג"כ מצורכי הלמוד לתלמידים הוא אך שיצום שלא יפרסמו עד שיאמר להם שהוא ראוי גם לפרסם, אבל על טייפ שהוא נעשה על זמן רב וליתן גם לאחרים יכול לעכב שלא יעשו כלל, אבל עכ"פ הוא ענין איסור אחר ולא איסור גולה, אבל לעשות טייפ אחר מטייפ אחד שלא ברשות הוא איסור גזל.

ו (או"ח ד, י"ד ג) פיינשטיין, משה בן דוד עמוד מס 70 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה